

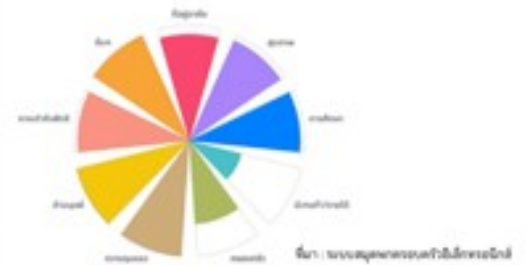

สถานการณ์และภาวะการณ์แนวโน้มทางสังคม ตามประเด็นกลุ่มเป้าหมาย

สถานการณ์ครัวเรือนเปราะบาง

จำนวนครัวเรือนเปราะบางทั้งหมด 8.99 แสนครัวเรือน โดยส่วนใหญ่อยู่ในครัวเรือนเปราะบางระดับ 2 จำนวน 5.38 แสนครัวเรือน ปัญหาของครัวเรือนเปราะบาง ได้แก่ ปัญหาการมีงานทำ/รายได้ ปัญหาครอบครัว และ ปัญหาที่อยู่อาศัย โดยครัวเรือนเปราะบางส่วนใหญ่ ผู้หญิงมีแนวโน้มเป็นหัวหน้าครัวเรือนเปราะบางเพิ่มขึ้น

สถานการณ์เด็กและเยาวชน

- เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการขาดแคลนแรงงานในอนาคต รวมทั้งเกิดภาวะพึ่งพิงวัยแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้น
- เด็กวัยเรียนในครัวเรือนเปราะบาง มีโอกาสหลุดออกนอกระบบการศึกษาเพิ่มมากขึ้น
- เด็กมีแนวโน้มการใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยต่อวันเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพทางจิต อาจเกิดความเครียด และนำไปสู่ปัญหาทางอารมณ์

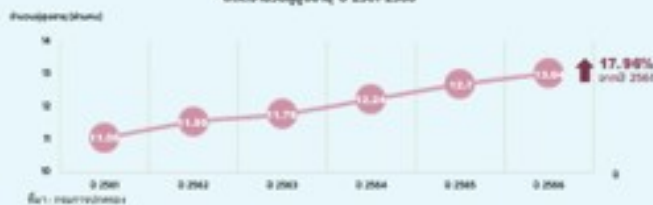
สถิตยจำนวนเด็กและเยาวชน 0-2561-2566

สถานการณ์ผู้สูงอายุ

สถิตยจำนวนผู้สูงอายุ 0-2561-2566

อัตราการพึ่งพิงวัยสูงอายุ

อัตราการเกิดบุตร

- ผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมากในอนาคต ส่งผลให้งบประมาณด้านการจัดสวัสดิการสังคมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

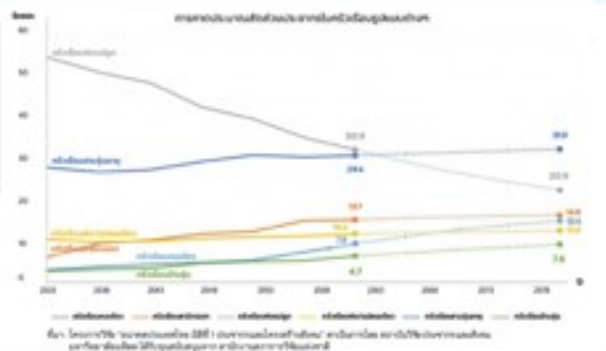
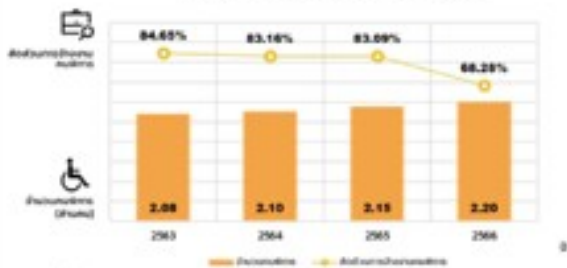
- อัตราการพึ่งพิงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนวัยแรงงานและการต้องการแรงงานในอนาคต

สถานการณ์สตรีและครอบครัว

- รูปแบบครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปและมีความหลากหลายมากขึ้น โดยครัวเรือนข้ามรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กไทยในอนาคต

จำนวนบุตรและจำนวนธิดาของบุตร

สถานการณ์คนพิการ

- จำนวนคนพิการในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสวนทางกับอัตราการจ้างงานคนพิการที่มีแนวโน้มลดลง

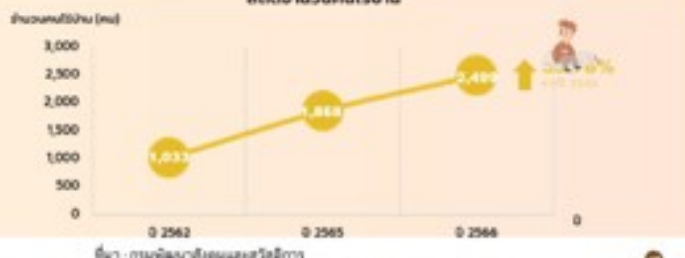

สถานการณ์ทางสังคมคนไร้บ้าน

- คนไร้บ้านมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และกระจายทุกจังหวัด โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ความเหลื่อมล้ำ และความเป็นเมืองจะเป็นตัวกระตุ้นในการเพิ่มความเสี่ยงต่อการเข้าสู่ภาวะคนไร้บ้าน

สถิตยจำนวนคนไร้บ้าน

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มทางสังคม 2566

ศูนย์พยากรณ์ทางสังคม - กองพัฒนานโยบายและนวัตกรรมทางสังคม - กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

ครัวเรือนเปราะบาง

- (1) การสนับสนุนให้การบริการทางสังคมเข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง
- (2) มุ่งเสริมความพร้อมในการวางระบบการคุ้มครองทางสังคมที่ครอบคลุมประชากรกลุ่มเปราะบางทุกกลุ่ม รับมือกับความท้าทายอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

เด็กและเยาวชน

- (1) ให้ความสำคัญกับอัตราการเกิดเพื่อสร้างสมดุลให้แก่จำนวนประชากรในแต่ละช่วงวัยให้มีความเหมาะสม
- (2) มุ่งเน้นการลงทุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เต็มศักยภาพ
- (3) สนับสนุนการสร้างทักษะการใช้ชีวิต ทักษะทางสังคมและความรอบรู้ทางดิจิทัล เปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและเหมาะสม
- (4) จัดทำระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องระหว่างสถาบันการศึกษา กองทุนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแจ้งข้อมูล ติดตาม และช่วยเหลือเด็กในครัวเรือนเปราะบางที่มีแนวโน้มจะหลุดออกจากระบบ
- (5) การจัดการศึกษาตามบริบทพื้นที่ สนับสนุนการพัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้เน้นกิจกรรมในการลงมือทำสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ผู้สูงอายุ

- (1) ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความมั่นคงในชีวิต
- (2) บูรณาการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนหรือหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการมีงานทำและการจ้างงานผู้สูงอายุ
- (3) ส่งเสริมการมีงานทำและรายได้ของผู้สูงอายุโดยสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- (4) นโยบายการปรับปรุงระบบภาษีเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและสนับสนุนการจัดบริการทางสังคม
- (5) การออกแบบระบบที่สร้างหลักประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ
- (6) สร้างความตระหนักในการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ผู้สูงอายุ และส่งเสริมการออมของผู้สูงอายุ
- (7) สร้างความเข้าใจการปรับตัวการเลี้ยงเด็กแต่ละช่วงวัยต่อผู้สูงอายุ

สตรีและครอบครัว

- (1) ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว เพื่อเป็นกลุ่มกลางในการสร้างกิจกรรมช่วยเหลือเกื้อกูล แลกเปลี่ยนความรู้ ให้คำปรึกษาในภาคดูแลลูกร่วมกัน
- (2) ส่งเสริมการจ้างงาน และพัฒนาทักษะที่จำเป็น (Up-skill/ Re-skill) ให้กับพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว
- (3) การดูแลช่วยเหลือผู้ถูกกระทำรุนแรง โดยศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว และศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบลและเครือข่ายในพื้นที่

คนพิการ

- (1) สนับสนุนให้คนพิการสามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการต่าง ๆ ของภาครัฐ
- (2) ควรมีมาตรการในการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการให้มากขึ้น สร้างอาชีพ รวมถึงพัฒนาทักษะคนพิการเพื่อรองรับการทำงาน
- (3) ควรมีมาตรการช่วยเหลือทางการเงินตามระดับความพิการ และจัดสวัสดิการดูแลที่เพียงพอ เหมาะสมสำหรับคนพิการ

คนไร้บ้าน

- (1) ควรมีมาตรการช่วยเหลือคนไร้บ้านให้เข้าสู่ระบบการดูแลของภาครัฐ โดยบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) ให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนไร้บ้าน โดยคำนึงถึงความต้องการด้านที่อยู่อาศัยและด้านการจ้างงานควบคู่กัน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายภาพรวม

- (1) ผลักดันมาตรการให้ประชาชนเข้าถึงการจัดการสวัสดิการที่ตอบสนอง และได้รับการคุ้มครองสิทธิ
- (2) ส่งเสริมการจ้างงาน และพัฒนาทักษะที่จำเป็น (Up-skill/ Re-skill) ตลอดช่วงอายุ
- (3) การพัฒนาปรับปรุงระบบค่าจ้าง และสวัสดิการของลูกจ้างให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ภาคแรงงานในระบบเพิ่มขึ้น
- (4) การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเมืองแบบใหม่ที่ตั้งอยู่บนฐานของความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม การยกระดับเทคโนโลยี
- (5) บูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มทางสังคม 2568

กองพัฒนาและนวัตกรรมทางสังคม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

นโยบายและนวัตกรรมทางสังคม -

